

SLOVENSKI NAROD

Letnja vrednost poštnine, izvenčni nedelje in prazniki. — Inserati do 30 petit à Din 2—, do 100 vrest Din 2.50, večji inserati petit vrest Din 4—. Popusti po dogovoru. In eratni davek posebej. »Slovenski Narod« volja letno v Jugoslaviji 144—Din, za inozemstvo 300—Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Nemci o razmerju med Italijo in Jugoslavijo

Italija ne želi vojne, pač pa bi rada razcepila Jugoslavijo, da bi lažje obvladala Balkan

Zagreb, 4. dec. »Novosti« objavljajo po »Dresdener Neueste Nachrichten« zanimiv članek rimskega dopisnika tega lista o odnosih med Jugoslovijo in Italijo.

V početku članka se razvija misel, da se ne veruje več v možnost vojne med Italijo in Jugoslavijo in to ne samo zaradi tega, ker se obe državi izogibata oboroženemu spopadu, temveč tudi zato, ker morajo poseben politični momenti Italijo odvratičati od vojne. Italija ne želi oboroženega spopada z Jugoslavijo, pač pa želi razbiti Jugoslavijo in jo potisniti v vrsto malih držav. Italija, ki je izšla iz svetovne vojne kot zmagovalka in v kateri fašizem stoji drži pokonci ideje zmage, ne more prevzeti rizika nove vojne, ki bi temeljila na nacionalnem egoizmu. Njen položaj velesile, njen zelo težka situacija na Balkanu in ob Sredozemskem morju, predvsem pa eksistenco fašizma, ki je vezan samo na neprestane uspehe in bi padel pri prvem neuspehu, vse to odvraca Italijo od obo-

roženega spopada. Razen tega ima Italija več sovražnikov nego zaveznikov. Mussolini misli preveč realno, da ne bi opazil nevarnosti in da bi se zazibel v neke varljive nade. Zato računa mnogo sigurnejše, toda z manjšo špekulacijo v zunanjih politiki na Balkanu, v kateri se mora posluževati cenejših sredstev spremne diplomacije, kakor pa problematičnih vojnih podvezetij. Kult vojne, ki je doma v Italiji, predstavlja notranje politična sredstva za dviganje italijanske samozavesti in se goji le zato, da se istočasno plasi inozemstvu. Realna dejstva, s katerimi operira Italija proti Jugoslaviji in njenemu cilju, da postane velesila, so: razbitje Male Antante in podpiranje notranjih političnih nesporazumi v sami Jugoslaviji. Toda za vojno retoriko Rima se budi polagoma nov dan in politiki Italije na Balkanu: vodilni motivi in tajne akcije Italije se postavljajo na star makjevistični princip: najprej razvoj in potem vladaj! Aktualni položaj in jugoslovenski državni s pretvorjenjem kra-

jevine SHS v kraljevino Jugoslavijo je treba tako izkoristiti, da doseže Italija na tej strani vse, kar želi, brez vojnega napovedi.

Italija želi izkoristiti opozicijo Hrvatov v svoje svrhe, podpirajoč jih proti Jugoslaviji. Ker pa bodo Hrvati prav kmalu spoznali prave namene Italije, zato se Italija trudi, da dobi posredno nanje dovolj vpliva v svrhu razkosanja jugoslovenske kraljevine. Mussolini se sedaj trudi, da bi izzval po Sv. stolici verske spore in aktualne politične nesporazume med Srbji in Hrvati ter prenesel tako medsebojno bojbo na versko potje. Popolnoma postranskega pomena je, da bi dovolili vatikanski tajnik kardinal Gasparri, da bi postal očojie v rokah Mussolinija. Italiji je glavno, da se zopet otvorí jugoslovensko vprašanje, ki je našlo, kakor se zdi, svojo rešitev v mirovnem diktatu (pogodbu). Pri takem stanju stvari mora vso Evropo zanimati ta načrt Rima, tega silnega jadranskega tokmeča Beograda!

Brezuspšna pogajanja za sestavo vlade v ČSR

Socijalisti se ne morejo odločiti — Možnost črnordeče koalicije

Praga, 4. decembra. Končna odločitev o rešitvi že šest tednov trajajoče vladne krize je znova odgodena. Pogajanja, ki jih vodi designirani ministrski predsednik Udržal, so zastala, ker se socialisti še vedno niso odločili. Na drugi strani se doznavata, da se vrše med socialisti in klerikalci, ki jih je Udržal povsem izključil pri seставljanju svoje vlade, pogajanja za sesta-

vo črnordeče koalicije, ki bi jo tvorile vse tri socialistične in vse tri klerikalne stranke. Sestavo take vlade bi preuzev vodja čeških socialistov Hampel, o katerem se trdi, da mu bo poveten mandat za sestavo vlade, če bi Udržal ne uspel. Vsekakor pa se v politični krogri pričakuje, da bo pada dočasnega rešitvi vladne krize še tekom tega tedna.

Pogajanja za ustavno reformo v Avstriji

Delen sporazum med večino in socialnimi demokrati — Pred glasovanjem v narodnem svetu

Dunaj, 4. decembra. Včerajšnja pogajanja o ustavnih reformah so trajala pozno v noč ter so prinesla nekoliko boljše razpoloženje, čeprav je bila situacija do popolnega ur zelo kritična. Stranke so se pozno zvečer zedinile, naj se o ustavnih reformah koncem tedna odloči z glasovanjem v narodnem svetu. O polozaju Dunaja se ni dosegel sporazum. Ako bi socialni demokrati glasovali proti vladni predlogu, bo moral Dunaj ostati dežela. Gledate na vprašanje ljudskega glasovanja stojijo večinske stranke na stališču, da bodo pristale na predlog posl. Severja, aka bodo socialni demokrati glasovali za § 25 vladnega predloga. Predlog poslanca Severja zahteva

ljudsko glasovanje, ako to zahteva ena tretjina članov narodnega sveta, dočim je v dosedanji ustavi določeno dvetretjinska večina. Nadalje zahtevajo socialni demokrati obvezne izjave o volilni reformi, da se ne bi mogel z volilno geometrijo popolniti proporcija in da bi se z vezavo list doseglja pravnična razdelitev ostalih glasov. Došelen je sporazum o šolstvu, tako o pravici zveznega predsednika do izjemnih odredb ter o določitvi fiksnih terminov za zasedanja narodnega sveta. O spornih točkah bo zvezni kancelar dr. Schönber se dalje razpravljali z oponicijo, da se bo do glasovanja našel sporazum.

Čegav bo južni tečaj

Polemika med ameriškim in angleškim tiskom o bodoči pravilnosti južnega tečaja — Oboji si ga prilaščajo

Washington, 4. decembra. Jedva so bila objavljena poročila o poteku posrečnega poleta kapetana Byrda preko južnega tečaja, že se je vnela živahn polemika med ameriškimi in angleškimi listi o tem, komu pripada južni tečaj. Ameriški tisk najodločnejše zavrača angleške pretenze na južni tečaj in ugotavlja, da je ameriški poročnik Wilkins že l. 1832. odkril južni tečaj, dočim je dospel do tja angleški raziskovalec Ross še l. 1840.

Poleg tega ugotavljajo ameriški listi, da je kapetan Byrd prelepel sedaj popularno neznan predele južnega tečaja, ki jih doleti še ni odkril noben raziskovalec, tako da prihaja na ta način v posest Zednjih držav. »Chicago Tribune« ugotavlja ob tej priliki, da so bila odkrita v okolici južnega tečaja ogromna ležišča najboljšega črnega premoga in zelo bogate železne rude.

Kodenj, 4. decembra. V spor, komu pri pada južni tečaj, so se sedaj vmečeli tudi Norvežani, ki so pričeli opozarjati v svojih listih, da je bil tako tragično izginuli polarni raziskovalec Norvešan Amundsen prvi, ki je odkril južni tečaj, razvil na njem norveško zastavo in pustil tamkaj pismo norveškega kralja, s katerim proglaša anksijo južnega tečaja v korist Norveške.

Norveški polarni raziskovalec major Gran, ki se je udeležil tudi tragične odpiske Scotta ter sodeloval pozneje pri rednini ekspediciji, ki je iskal trofejo tega poneščenega raziskovalca, je napisal v glavnih norveških listih daljši članek, v katerem izraža sum, da ne odgovarjajo Byrdova posredilo o poletu na južni tečaj resnici. Po njegovem mnenju se je kapitan Byrd v

svojem poročilu izmisli trditve, da je letel preko visokih gora na južnem tečaju, ker jih na južnem tečaju sploh ni, kolikor so ugotovili Amundsen in njegovi tovarši. Ta njegov pesimizem je zbulil veliko zanimalje med Norvežani, ki sedaj z napetostjo pričakujejo odgovora kapetana Byrda.

Demarša velesil pri kitajski in ruski vladi

Japonska nočce podpirati mirovnih posredovanj pri Rusih in Kitajcih

Mukden, 4. decembra. Vladni informacijski urad zanjuje moskovske vesti, da je mukdenska vlada sprejela zahteve ruske vlade in dostavlja, da je ruska vlada skušala pogajati se z mukdensko vlado separatno, kar pa je mukdenska vlada odločno odoklonila, kar se ravna po navodilih narodnih vlad.

Berlin, 4. decembra. Gledate na korak Zednjih držav v rusko-kitajskem konfliktu dozvano Wolffov urad, da je nemška vlada izrazila svoje simpatije za prizadevanja Amerike za ohranitev miru.

Paris, 4. decembra. AA. Londonsko časopisje pričebuje besedilo note, ki so jo Francija, Anglija in Združene države poslale v Nanking in Moskvo.

Tokio, 4. decembra. Po vvestih iz uradnih krogov Japonske ne namerava podprtati ameriška prizadevanja pri kitajski in sovjetski ruski vladi.

Moskva, 4. decembra. Sovjetska vlada je danes izročila ameriškemu pooblaščencu

odgovor na noto Zednjih držav glede intervencije velesil v kitajsko - ruski spor. Moskovska vlada predvsem ugotavlja, da je sledil korak Zednjih držav še le v trenutku, ko so bila že pričela direktna pogajanja med Kitajsko in Rusijo. Zato smatra korak Zednjih držav za nedopušten pritisik in izjavila, da ne bo pustila nikakega vmešavanja v rusko - kitajski konflikt, ki ga je mogoče rešiti samo potom direktnih pogajanj. Kitajska vlada je sprejela pogoje, ki jih je postavila Rusija in se s tem je že več ali manj zasigurala sporazum. Zato odklanja sovjetska Rusija korak Zednjih držav prav tako odločno, kakor bo odklonila tudi vmešavanje vsake druge neprizadete države.

Sofija, 4. dec. AA. Policija je včeraj aretirala skupino žensk, ki so zahtevali od bogatih bankarjev in veletrgovcev s predčasnimi očitki. Policiji se je posredilo prijeti tudi neko žensko, ki je izjavila, da se je s tem preživila.

Imenovanje komisarja v OUZD

Dosedanje ravnateljstvo in nadzorstvo OUZD v Ljubljani sta odstavljena ter imenovan za komisarja dosedanji predsednik

Ljubljana 4. decembra. Danes je prispev odlok ministrstva za socijalno politiko, s katerim je razrešeno svojih funkcij dosedanje ravnateljstvo in nadzorstvo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Za komisarja je postavljen dosedanji predsednik ravnateljstva OUZD g. Miha Krek, urednik »Slovenca«. Komisar je tokom današnjega dne prevzel vse posle ravnateljstva in nadzorstva.

Člani ravnateljstva so bili: Miha Krek, predsednik; Melhior Cobal, Ivan Gajšek, Drago Kosem, Josip Gostinčar, Josip Ošlak, Andrej Semenič, Srečko Žumer, dr. Golia, Miloš Hohnjec, Fr. Kavčič, Jernej Ložar, Ivan Ogrin, Fr. Ravnikar, V. Resman Anton Rojina.

Člani nadzorstva so bili: gg. Rožanc, Zavodnik, Berdajs, Božič, Lombardo, Musar.

Avtentičnost okultnih pojavorov

Zanimivo predavanje zagrebškega vseučiliškega profesorja dr. Bujasa pod okriljem ZKD

Ljubljana, 4. decembra.

Sinoč je predaval pod okriljem ZKD v Kazinu znani zagrebški univerzitetni profesor dr. Ramo Buša s okultizmu in znanosti. Dvorano je občinstvo napolnilo do zadnjega kotička. Okultni pojavi so danes morda bolj zanimivi in aktualni, kakor kdaj poprej, saj skoraj ni dneva, da ne bi čitali o teh ali oti novi mistični sekci, ki skuša dobiti zvezzo z onostranstvom s pomočjo duhov umrljih. Zanimivo je, da se okultizem in mističizem najbolj razširja v Ameriki, dočim je pri nas prodrl v širše sloje še zadnje desetletje. Razne baronice in baroni ter nekatere zdravnički in tudi znanstveniki so z njim bavili tudi že prej. Že l. 1852 je bil samo v Filadelfiji 300 spiritističnih klubov in 30.000 medijev. To število je v zadnjih desetletjih seveda ogromno narašlo. Če bi se vprašali, kje tice vzroki, da se okultizem tako hitro širi, bi jih lahko navedli več. Glavni je pač v tem, da človek enostavno ni več zadovoljen z interpretacijo vsega tega, česar naš razum ne more več domuniti in da se ne zadovolji z razlagajo raznih konfesij. Vsaka konfesija si večno tajno sveta in življenja po svoji razlagi in to razlagajo servira svojim vernikom kot dogma, kot razodetje. Gigantski napredek duhovnih in prirodoslovnih ved v zadnjih desetletjih je omajal marsikatno tako konfesijsko razlagu in »resnic», ker je prišla v nasprotje z izsledki ekzaktne znanosti in svojim pravilnim rezultatom znanosti in svoje dogme času primerno interpretirati, kar gre seveda zopet le do gotove mreže, kajti le tako si lahko razlagamo nastank in propad posameznih konfesij. Ko konfesija nima več naivnih vernikov, postane le še ogrodje brez življenja in se pri prvi prilikri zruši. Tajne življenja in sveta pa s tem niso pojasmnjene, človek jih tedaj še le prav občuti in zapade v mistiko ali pa postane žrtve okultizma, spiritizma itd. In danes je vedno več nevernih vernikov, ki ne iščijo več uteče svoje religijnosti v dogmah konfesije, temveč v okultizmu.

Kakšno je pa razmerje med znanostjo in okultizmom, je sinčno predaval prof. Bujas. Ko ga je predsednik ZKD g. prof. Jug predstavil številnim poslušalcem in se zahvalil za veliko udeležbo, ki je samo najboljše zadoščenje ZKD pri njenem prizadevanju za to vrsto kulturnega dela, je g. predavatelj izvajal, da se o okultizmu govori danes med lajki in strokovnjaki mnogo in je tema res zanimiva. Človeka zanima vse, kar je mistična, nezgna in neznanost, ki spoznajo s svojim intelektom večne zakonitosti prirode, se pojavi včas močno nagnjenje do okultnih pojavorov, v katerih skušajo zadovoljiti svojo čustveno stran; tako si lahko razlagamo danes teozofiko in slična gibanja.

Do pojavorov okultizma zavzemajo ljudje danes navadno dvojno stališče, prvi jih vnaprej odklanjajo, ker se ne strinjajo z njih nazorom, drugi jim pa slepo verujejo. Ob stališči sta popolnoma subjektivni in nastane vprašanje, ali je mogoče te pojave objektivno presojati. Literatura o okultnih pojavorih je že sedaj ogromna, toda dvomljive vrednosti. Predavatelj je vstopel s samo literaturo učenjakov, ki so se bavili z okultnimi pojavori. Pred kakim 70 leti se je pojavil spiritizem in ima sedaj že svojo teorijo o duhovih in dušah, umrlih, s katrimi je mogoče govoriti, ki nas lahko obrissejo z onostranstvom itd. Moderni okultizem pa hča biti tudi znanost in ne samo vera, kakor spiritizem. Pri proučevanju nadnaravnih fenomenov se hoče posluževati metod pozitivnih prirodoščasnih ved. Znano je, da obstaja v Parizu institut za raziskovanje metafizičnih pojavorov in se

G. predavatelju se je občinstvo zahvalilo z živahnim aplavzom za zanimivo predavanje.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Deževi: Amsterdam 22.77, Berlin 13.495—13.525 (13.505), Bruselj 7.8937, Budimpešta 986.75—989.75 (988.25), Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 792.58 do 795.58 (794.80), London 274.83—275.63 (275.23), Newyork 56.18—56.38 (56.28), Pariz 222.17, Praga 167.80 (167.40), Trst 295.26.

ZAGREBŠKA PREDBORZA.

Deževi: London 275.30, Newyork 56.30, Pariz 222.25, Milan 295.45, Curih 1095.90, Bern 1350.50, Dunaj 794.50, Praga 167.40.

Efekti: pos. 84.25, vojna škoda 435.

INOZEMSKE BORZE.

Deževi: London 25.11.375, Newyork 514.50, Pariz 20.26875, Milan 26.94, Madrid 71.55, Bern 132.235, Dunaj 72.44, Beograd 9.1275, Praga

Občinski proračun za l. 1930 znaša 45,900.000 Din

Mestna občina ima 300 milijonov premoženja, dolgov pa 102 milijona Din.

Ljubljana, 4. decembra.

Snoči se je vršilo pri Levu zanimivo predavanje občinskega svetnika Ivana Tavčarja o perečih gospodarskih vprašanjih ljubljanske občine. Predavatelj je začetkom svojih izjavilnih obravnav načrtoval gospodarski napredok Ljubljane in je med drugim ugotovil, da je bilo l. 1914, v Ljubljani 333 trgovcev, 1190 obrtnikov in rokodelcev ter 260 koncesioniranih obrtov. Letos imamo v Ljubljani 1384 trgovcev, 1811 obrtnikov in rokodelcev ter 523 koncesioniranih obrtov. Trgovine so se pomnožile za 400%, rokodelske obrti za 50% in koncesionirane za 100%. Novih industrij je nastalo po vojni 13.

Socijalno skrbstvo

S sistematičnim socijalnim skrbstvom se je pridela občina ukvarjati še v povojni dobi. V mestnem zavetišču v Japlevi ulici živi 243 oskrbovancev (151 žensk in 92 moških). Hraju dobavo štirikrat dnevno, moški petkrat. Poleg tega dobiva v zavetišču hrano 18 dijakov in več družin s 85 članimi. Zavod je premajhen; 90 prošnjikov čaka na sprejem vanj. Med nimi so starci od 70 do 88 let, ki žive brez vsake oskrbe v kletcah in šupah. Žal, da je zavetišče zakončev na Karloški cesti spremenilo v stanovanjsko hišo. Nujno potreben bi bil hiralski oddelek. V tujih hirnicah vzdržuje občina sedaj 48 oskrbovancev.

Revni občani, ki imajo lastno stanovanje in male dohodek, dobivajo stalno ubožno podporo: 811 ljudi dobiva po 50, 75 in 100 Din podpore na mesec. Poleg tega se podpira 10 revcev v inozemstvu. Mimo stalnih podpor prejema 1126 ljudi izredne podpore. Za božič je predvideno obdarovanje 300 revnih otrok s perlom, obliko in obutvijo. Razdeljeno bo tudi več ton premoga.

Ljubljanska občina vzdržuje v dečjih domovih in vzgojevališčih 48 otrok, za katere plača mesečno po 200 do 400 Din. Stalnih podpor dobiva 371 otrok, in sicer po 30, 50 in 80 Din mesečno, kar zneset letno 330.000 Din. Občina izda letno 60.000 Din izrednih podpor, prispevek k rejni in oskrbuje otroke tudi s hrano in obutvijo. V štirih dečjih domovih oskrbuje 179 otrok. Kakor znano, je poslala letos v počitniško kolonijo v Velesovo 83 otrok, v gozdovniški tabor 10, k morju pa 25.

Za brezposelne izda občina letno 390 tisoč Din. Letos se je javilo na magistratu, proseč podpore, 2700 delavec in nameščencev. Od teh je dobilo podporo 1285.

Stanovanjska akcija

Od preteve do danes je zgradila mestna občina 720 eno do štirisobnih stanovanj, za kar je izdala 62 milijonov Din. Občina vzdržuje 178 mestnih poslopij in objektov, v katerih stanejo 1075 strank s 4804 držankami. Ako prištejemo k temu obe mestni vojašnici, kjer stanejo 56 strank z 249 držankami, tudi v 181 podnajemnikov, ki tudi stannijo v mestnih hišah, dobimo število 5234, iz česar je razvidno, da stanejo vsak 11 prebivalce v mestnih hišah.

Zanimivo je, da stanejo v mestnih hišah 201 mestnih nameščencev, 76 mestnih delavcev, 331 državnih nameščencev, 94 privatnih nameščencev, 56 obrtnikov, 4 trgovcev, 2 državnikov, 173 delavcev in 133 zasebnikov (tc.). Ostali stanovalci pripadajo vojaškemu stanu in stannijo večino v vojašnicu.

Najemnine so bile nedavno regulirane: v novih hišah znašajo 200 do 1200 Din, mesečno, v starih pa 60 do 1100 Din.

Stavbno glavnico je pokrila mestna občina s sredstvi, ki jih je dobila na domačem denarninem trgu. Obligacijsko posojilo, kakor znano, ni uspelo. Letni primanjkljaj pri stanovanjskih hišah znaša okoli 3 milijone 600.000 Din, ki ga pokrije vsako leto z 1.800.000 Din s 50 parsov naklado od litrovina in 10% prispevkom od vodarine in gostačnega, ostalih 1.800.000 Din pa iz rednega proračuna.

Ker znašajo garancije mestne občine za stavbne krediti 17 milijonov Din, se je občina angažirala za stavbno akcijo s skupno 79 milijoni Din. Da vlada še vedno veliko pomanjkanje stanovanj, priča 2170 preseči, ki leže na magistratu. Med preseči je 83 delavcev, 315 z neizgrevljennimi stanovanji, 172 brez stanovanj, 145 stannajočih v barakah, 243 v kleteh, šupah in skladiščih, 129 na deželi, 188 v podzemju, 178, ki so jen stanovanja predraga in 717, ki jim grože hišni gospodarji, odpovedjo. Izmed 2170 preseči, bi jih bilo najmanj nahtnih 1200.

Že v predvojni dobi je bil pripravljen novih stanovanj nezadosten. Od l. 1914 do l. 1919 se ni nič gradilo. Normalni pripravki je znašal pred vojno 30 hiš, po vojni pa 50 hiš. Na eno hišo odpade 4.4 stran. Na ta način izračunani primanjkljaj znaša 1400 stanovanj. Trditev nekaterih krogov, da je v Ljubljani dovolj stanovanj, ne drži.

Stavbna in gradbena dela

Poleg obširne stanovanjske akcije in zgradbe klavnic in elektrarne je mestna občina posvečala mnogo pozornosti regulaciji Ljubljane. Sprejet je nov regulacijski načrt za svetokrški okraj, dočim se bo o novem Plečnikovem regulacijskem načrtu in celo Ljubljano razpravljalo na eni prvih prijedodnih občinskih sej.

Mestno občino čakajo velike naloge. Bavit se bo morala z nakupi parcel za regulacijo, z zgradbo novega magistratnega poslopja, z zgradbo trga, z zgradbo ljudskih kopeli, z regulacijo Ljubljance in

Za celibat uradnic ati proti

Odgovor inž. Vladimiju — Družba nej storbi za otroke, pa se bodo matere rede u malinski in uradov

24

zgradbo javnih stranišč. V zvezi z regulacijo Ljubljance bo potrebna ureditev Marijinega trga, naprava mostov, brvi ob Gruberjevi hiši in na Poljanškem nasipu, nadalje regulacija Gračašice in ureditev trgov.

V Ljubljani imamo 370 cest, ulic in trgov. Po vojni so se ceste izdatno pomnožile: zadnjih 10 let se je dalo cestam okrog 100 novih imen. Dolžina komunikacij je znašala l. 1918 III km, l. 1929 pa 147 km. Veliko se je delalo, saj se je od l. 1918, do letos dvignila samo dolžina tukovanih ulic za okoli 8 km. Dvignila se je pa tudi dolžina novozgrajenih cest od 16 na 28 km. Z novim drž. cestnim zakonom mora mestna občina prevzeti v svojo oskrbo državne ceste, v kolikor leže v pomeriju mesta. Njih dolžina znaša 10 km.

Naraščajoči avtomobilski promet zahiteva boljši cest.

V centru mesta bo treba položiti 80.000 m² pločnika.

L. 1927 je bilo v rednem proračunu 1.300.000 Din za zgradbo cest. L. 1928. se je reduciralo kredite na 400.000 Din. Pri tem ne sme ostati. Tako varčevanje bi bilo zapravljanje.

Skupna dolžina kanalov znaša 45 km. Glavna predstojca dela se izvrše iz 3 in pol milijonskega posoja.

Mestna podjetja

Mestna elektrarna je bila zgrajena leta 1897. L. 1905. je imela 6 parnih kotlov in 4 parne stroje. s 1600 konjskimi silami. L. 1925. so postavili dva Dieselsa motorja po 450 konjskih sil, sedaj pa postavljajo parno turbino do 4100 konjskih sil, tako da bo elektrarna razpolagala po novem letu s 6600 konjskimi silami. Vsa dela za povečanje elektrarne bodo stala 12 milijonov Din.

Celotno omrežje elektrarne obsega po prevzem elektrarne v Mostah z 10 km omrežjem 173 km. Priključeno je na 85.914 žarnic in 1110 motorjev in ventilatorjev. Elektrarna je sedaj preobremenjena.

Mestni vodvod so otvorili l. 1890. Zadnje povečave vodovoda so izvedli l. 1927. in so prišle v obrat februarja letos. Vodovod je s parnimi stroji in črpalkami pre-skrbljen še za nekaj let. Črpalne agregate zmorejo na dan 270.000 hl vode. Njavečja poraba je znašala letos 180.000 hektolitrov.

Mestna plinarna se bliža najvišji možni kapaciteti 6500 m³ dnevno. Nainži konzum je bil letos 3360 m³, najvišji pa 5840 m³. Plinarno bo treba izpopolniti z novimi počmi ali pa bo treba misliti na zgradbo nove, ki bi bila predvidoma 10 milijonov Din.

Eno največjih del mestne občine je predurede klavnic. Celotni program znaša 60 milijonov Din, oziroma 21 milijonov. Doseči se je zazidal 19 milijonov Din. Klavnicu krije vse investicije sama.

Davčnine

Mestna občina črpa svoje dohodke iz samostojnih občinskih davčnin (najvišnja je troškarina na alkoholne piščake, živilo, sadje), iz samostojnih obč. taks. iz dobička mestnih podjetij, iz kritja izrednih potrebnih skrbij, s posojili, z gostačino, kanalsko pristojbo, vodarino, prirastkarino, davkom na nočni obisk gostiln in kavarn, s prometnim davkom in z dokladami in na drž. neposredne davke. Z dopolnilnim zakonom o troškarinah uvedeno maksimiranje obč. troškarine pomeni za občino 4 in pol milijona Din izgube. Nov davčni zakon nam prinaša z novim letom velike spremembe glede davčne osnove.

Proračun za l. 1930

Letošnji proračun je izkazoval potreb 43.200.000 Din, za l. 1930. pa izkazuje 45.900.000 Din. Razlika gre na račun cest in občinskih posojil.

Celotni dolgovi so znašali po stanju koncem l. 1928. 102 milijona Din, dočim so znašali 31. decembra 1914 9 in pol milijona predvojnih krov, kar da približno isto vsto. Zanimivo je, da je menjeno mestno premično in nepremično premoženje na 300 milijonov Din.

Dvojna mera

Prišli teden je priobčil svetovni tisk vest, ki smo jo zabeležili tudi mi, da je hoteli neka Švedska v cerkvi sv. Petra v Rimu ustrelili kanonika Smitha. Ta Švedska, pravotno protestantka, je prestopila v rimsko-katoliško vero in prišla za imenovanjem kanonikom v Rim. Sedaj pa poroča v Rimu kanonikom, ki je svet. Turisti in fotoamaterji, ki imamo tudi mi že nekaj prav izvrstnih, vodo, s kakimi napori je združeno fotografiranje in kako težko je ujeti poštečeno sliko zlasti po zimi, ko so kratki dnevi in nagnjata vreme ali pa kuč. Da pa tudi kamera in filmski aparat ne olajša plezanja po ledeni pečini, je tudi šumarnogorskem turistom jasno. Le sčita na ljubec do planin in navdušenje za pravdo premagati takse silne napore. Ta ljubec Koranek vodi po svetu in ga je pripravila izključno družini!

Toda v današnji družbi je marsikaj nemudoma urejeno. V mnogih primerih zasluži moški samec več kakor stire ali pet rodbinskih očetov, ki morajo preživljati celo kopico otrok. Dokler bo urejena država tako, nima nikje pravice ovirati matere, ko se trudi zasluziti otrokom nekolkovo kosačka kruha. Noben spol si ne sme domišljati, da je svet ustvarjen le zanil, da le ome s svoji nepremičnosti zaposovedoval drugemu. Nekateri pravijo: Za ženo, ki se poroči, mora skrbeti mož. Da, na tisoč je mož, ki skušajo skrbeti za svoje žene. Ali na žalost v večini primerov ne zaslubi mož niti toliko, da bi sam živel človeka dostojno življenje. Pa zoper pravijo, ako ne zaslubi toliko, da bi preživel družino, naj se ne ženi! No prav

črni teden je bil pripravljen potreb 43.200.000 Din, za l. 1930. pa izkazuje 45.900.000 Din. Razlika gre na račun cest in občinskih posojil.

Celotni dolgovi so znašali po stanju koncem l. 1928. 102 milijona Din, dočim so znašali 31. decembra 1914 9 in pol milijona predvojnih krov, kar da približno isto vsto. Zanimivo je, da je menjeno mestno premično in nepremično premoženje na 300 milijonov Din.

Poleg obširne stanovanjske akcije in zgradbe klavnic in elektrarne je mestna občina posvečala mnogo pozornosti regulaciji Ljubljane. Sprejet je nov regulacijski načrt za svetokrški okraj, dočim se bo o novem Plečnikovem regulacijskem načrtu in celo Ljubljano razpravljalo na eni prvih prijedodnih občinskih sej.

Mestno občino čakajo velike naloge. Bavit se bo morala z nakupi parcel za regulacijo, z zgradbo novega magistratnega poslopja, z zgradbo trga, z zgradbo ljudskih kopeli, z regulacijo Ljubljance in

vrsil tudi eksportno akademijo, in se posvetil trigonini, razen tega je pa obiskoval tudi umetnostno šolo, slikarja Strebičeva in se specjaliziral za grafika. Njegov talent je pa prišel najbolj do veljave v fotografiji in filmiranju, ki se z njim počasi šele 2 leta po njegove smrtniske filmu občudovalo že vse Evropo. Oblegol je že vse pianine in dober znanec je z Matterhornom, Monto Roso, Montblancem, prihodnje leto pa gre za 2-3 meseca na Kavkaz.

Slopič nos je predavatelj popoljal v Škofje Loka, slike na Škofje Loka in v skupino Slovenskega alpskega društva, ter v izdelano vasočko Škofje Loka. Predstavil je idealno smučarsko telesko v okolici. Prekrasne slike so nam, z vso nazornostjo, predstavile zimo v teh višinah.

Za predavanje se mu je publike zahvalila s prav prisrčnim aplavzom, klub »Škofje Loka«, ki si je s prijemanjem predavanja, pridobil še toliko zasluga, da mu je posredoval v pojavljanju na vsej slovenski področju. Za celotno izobraževanje boste lahko videli tako pojavljanje na vsej slovenski področju. Za celotno izobraževanje boste lahko videli tako pojavljanje na vsej slovenski področju.

Imam predlog, za katerega bodo gotovo vse poročene žene Slovenskega družba uredile tako, da bo mož zasluziti toliko, kolikor rabi za svoje imeno udobno življenje. Ako žena nima otrok ter dela in skrbila samo zanil, jo mora pač vzdrževati. Kakor hitro pa im žena otroka, tedaj ne dela več le zanje, tamveč tudi za bodočo Slovensko družbo, katere dolžnost je, da lo za njeno delo in trpljenje poštečeno plača. Dati ji mora za vsakega otroka toliko, kolikor za šolo in splet za življenje potrebuje. Ko pa žena opravi svoje materinsko delo ter se ji življenje nagiba k koncu, nai ji družba nakaže za njen trud zasluzeno pokojnino.

Ako se napravi to, se bodo vse poročene žene radovale umaknile iz služb ter živele samo za svojo družino. V zakonu bo nastalo tedaj čisto drugo življenje, katero potem se bodo ljude ženili iz ljubcni, ne pa do denarju in službah, kakor se na žalost dogaja to zdaj.

Gorenjska Mica, ki ni v zakonu iskala službe, pač pa čutila bol, da mora pri vsem trpljenju in delu živeti od moževne miločine.

Na smučeh po švicarskih Alpah

Slopič je Ljubljancu značilno, da dobro znam turist, smučar in fotoamater g. Karel Koranek-Lumenstein, že zoper napolnit večno zanimljivosti potih v dežu in snegu čez pečine in ledene ter na pripeljal na sončna vrhove z največjimi razgledi. O, kdo bi misil, da je na svetu toliko snega v kamenu in kamenju! Povsed ga spremlja fotokamera in aparat za kinematografske posnetke, da li ne pošteče v zanimivim scenama v naravi, slike na obložkih in fotoamaterji, ki vodijo v občino, s katerimi se zavetišči.

Dnevne vesti.

— Spomenik kralju Petru v Indiji. V nedeljo je bil na svečan način odprt spomenik pokojnemu kralju Petru I. v Indiji. Svečanemu odprtiju s prisotvovili kot zastopniki kralja general Kováčevič, zastopniki bana in raznih oblasti. Na svečanosti so složno nastopili Srbi in vojvodinski Nemci, katerih je v Indiji mnogo.

— K našemu narodnemu prazniku je postal predsednik češkoslovaškega Narodnega sveta poslanec Adolf Prokupel naše mu prškemu poslaniku dr. Angeljanoviču naslednje pismo: Vaša Ekscelenca. K pomembnemu državnemu prazniku bratstva jugoslovenskega naroda ob obletnicu zagovornika zedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev v veliko skupino državo, kateri je dalo Nj. Vel. kralj baš leta naziv Jugoslavija. Vam, gospod minister kot poslaniku jugoslovenske kraljevine v češkoslovaški republiki v imenu češkoslovaškega Narodnega sveta najiskrenje želite. Naš narod, prejoten po težkih udarcih v 17. stoletju postopno z narodno in slovansko idejo, je brato Srbe, Hrvate in Slovence vedno iskreno ljubil. Leta svetovne vojne, ko so bila naša starostna zvezda slovanska častva prekovana že vognju skupnih težkih preizkušenj, bojazni in nad, so bila končno kronana z najslavnnejšo znago zavezniških držav in pod žezlom velikega kralja Petra Osvoboditelja je bila v iskrenom radost vsakega zavednega Čehoslovaka uvednjena nam vsem draga Jugoslavija. Vsega tega se spominjam, zoper na predvener pomembnega jugoslovenskega narodnega zedinjenja in tudi naš Narodni svet kot staro vaenarodna organizacija se ponovno pridružuje radosti bratstva jugoslovenskega naroda v trdrem prepičanju, da bosta vaš vitežki narod in država roko v roki s češkoslovaško državo tudi v bodoče združena vedno v bratski ljubezni in svestobi.

— Iz sodne službe. Za stalnega je potrijen in pomaknjen v višjo skupino pravnih praktikant pri deželnem sodišču v Ljubljani Karl Pleiweiss.

— Jugoslovensko-češkoslovaška liga v Novem Sadu. Včeraj popoldne se je vršila v sejni dvorani novoslovenega magistrata čršča konferenca o ustavnitvi Jugoslovensko-češkoslovaške lige. Izvoljen je bil pripravljalni odbor, ki bo pripravil vse potrebno za ustavnovni občni zbor, katerega se udeleži tudi češkoslovaški poslanik na našem dvoru.

— Stavka Meinlovih uslužbenec kontakna. Včeraj popoldne so začeli stavkati uslužbenici vseh Meinlovin podjetij v naši državi. Tudi v ljubljanski podružnici Meinlova tvrdke so uslužbeni stavkali. Meinlovi uslužbeni so pokrenili akcijo za kolektivno pogodbo in ker podjetje ni hotelo ngoditi njihovim zahtevam, so začeli stavkati. Sporazum glede kolektivne pogodbe je bil pa že včeraj dosegel in z današnjim dnem so Meinlovi uslužbeni stavko opustili.

— Iskravne službe. Vpkjen je registrator finančne direkcije v Ljubljani Ivan Zork.

— Pogestitev vojakov 48. češkoslovaškega polskola z Jugoslavijo. Za naš narodni praznik je poslale naše vojne ministarstvo 48. češkoslovaškemu polskolu »Jugoslavjac« 100.000 cigaret. Podstavniški načrt 21. polskola češkoslovaškega v Skopju so pa poslali svojim tovaršem lepo spominsko darilo. Tudi praški trgovci z vinom so prispevali k pogestitvi vojakov. Vsak vojak je dobil četrte litre dalmatinskega vina.

— Pozdrave iz Hollywooda pošilja akademični slikar prot. Božidar Jakac v družbi z znano slovensko filmsko igralko Zalo Zoranovo in slovenskim kameramanom Josipom Listom naročnikom in štitaljem »Slov. Narod«. Zalo Zoranova in Liet se obenem zahvaljujeta »Slov. Narod«, ker se ju je pred kratkim spomnil v intervjuju z baritonistom Subljem.

— Sejmi v Kamniku. Prihodne leta so bodo vršili sejmi v Kamniku vsak drugi torek v mesecu in sicer: kramarski in živinski sejni v mesecih: januar, marec, maj, avgust, oktober in december; živinski sejni pa v mesecih: februar, april, maj, junij, september in november. Ako pade sejmski dan na praznik, se vrši dotični sejem prvi prihodnjih delavnik.

— Slovenska ruska plesalka Seljejeva v Jugoslaviji. V Banjaluku je prišpela včeraj slovenska balerina Seljejeva, ki se je nastanila v hotelu »Bosna«, kjer se običajno shajajo Rusi. S seboj je pripeljala tudi malo opico, ki jo vedno spremlja na turnaji. V Banjaluku so umetnico privržno sprejeli. Za njen nastop vladal v mestu veliko zanimanje.

— Dar Schönbrunnskega zverinjaka splitekemu zoološkemu vrta. Uprava schönbrunnskega zverinjaka je poklonila splitekemu zoološkemu vrstu več redkih tropičnih živali in zverin, ki so vredno najmanj 20.000 Din. Darilo je zahvala za usuge, ki jih izkazuje spliteki Zoo Schönbrunn. Uprava namreč često pošilja na Dunaj razne redke živali.

— Vreme. Vremenska napovedi pravi, da bo pretežno oblačno in nestanovitno vreme. Tudi včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 16, v Zagrebu in Beogradu 14, v Sarajevu 17, v Ljubljani 11,4, Mariboru 11, v Skopju 9 stopini. Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,3 mm, temperatura je znašala 26.

— Tragična smrt. Cudna nesreča se je pripetila v Cvjetanovcu pri Sarajevu. Šeško Vasilijs Pejč je odšel včeraj s hčerkico in zetom z doma, na rokah pa je nosil mladega vnuka. S seboj je vzel tudi nahrbnik, v katerega je vključil velik kuhinjski nož. Ko so lezli po stremem hrbetu, se je posestnik nedenadoma spotkal in padel tako nesrečno na hrbet, da je nož prerezal nahrbnika in se mu zarolin v hrbet. Nesrečni posestnik je bil takoj mrtev, dokler se vauku ni nič pripetilo.

— Tragična smrt silevanske kuharice v Sarajevu. V Sarac Ismailovi ulici 3 so stanovalci hiše opazili, da 60letne kuharice

Apolonije Sender, redom Slovenke, že dva dni nji na spregled. Obvestili so policijo, ki je vdrla v stanovanje. Načni so Senčevje mrtve na postelji, zadušila se je bila z ogljikovim dioksidom, ki je uhajal in male improvizirane pešti. Ker je bila pokojna Senčevje tuberkulozna in prepričana svoji usodi, ni izključeno, da je izvršila samomor.

— Smrt tihotape na begu. V Kaštel Starom sta nedavno dva finančna organa zajetila več tihotapev tobaka. Zaplenila sta jim 78 kg tobaka. Tihotapeci so skulali pobegniti, na begu pa je eden padel v 4 metre globok jarek in se ubil. Drugemu tihotapcu se je posrečilo pobegniti, dokler so enega prijeli.

Ljubezni blazen
in to ob 4. 347., 348., 9. ur.
Tele, 2730. Kino Ljubljanski dvor

Iz Ljubljane

—lj Fotovne zasedanje zaključeno. Včeraj se je vršilo zadnje zasedanje ljubljanske porote. Zagovarjal se je mednarodni sliper Arthur Schlesinger, ki je bil obsojen na 1. leta težke ječe, poostrene s trdim ležiščem enkrat na leto. Kot zadnji je stal pred poroto 16letni fantič zaradi ropa in tatvne. Zagovornik je predlagal, naj mladega obtočenca preidejo paličnik, češ, da je degeneriran in dedno obremenjen. Sodni dvor je pa ta predlog odkloplil. Delak je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe, poostrene s trdim ležiščem.

—lj Fotoamaterji! Ljubljjančanom po svojih predavanjih znani alpinist in fotamat g. Karel Koranek-Lumenstein bo na splošno željal fotoamaterjem na razpolago vse razne pojasnila o fotografiji jutri dopoldne v trgovini Pogačnik, popoldne in drogiji Adrija, v petek dopoldne pa v drogiji Gregorič in popoldne v drogiji Kanc. Prvovrstni strokovnjak daje seveda vsa pojasnila brezplačno, samo da se lepi sport pri nas čim bolj povzdigne.

—lj Nastop sv. Miklavža bo v nedeljo 8. decembra avtor v plesni želi na Taboru. Vabljeni vse plesalci in plesalki. Darila se sprejemajo v nedeljo popoldne ob 2. ure naprej v pisarni Sokola I (priljubljen levo — vhod nasproti vojašnice.) Ples do 2. ure zjutra.

Najboljše kvalitete
letošnjih vin
beta in rdeča.
vsako soboto in nedeljo
domače klubice
vsako nedeljo
štajerske purane
priporoča
P. KOŠAK, Krekov trg.

—lj Ogromen telefonski cilinder, težak 22.000 kg, je včeraj dopoldne transportiral tvrdka Rajko Turk s pomočjo parnega valjara s kolodvora v splošno bolnico. Cilindr bo bolnica rabila za kuhanje perila.

—lj Počasna predavanja. Prosvetni odsek Delavske zbornice v Ljubljani bo pričel prirediti v dvorani Delavske zbornice poljudno-znanstvena predavanja. Prvo predavanje bo v sredo 11. t. m. ob 20. Predavanja bo zdravnica dr. Mira Finkova o higijeni človeškega telesa. Predavanje bo namenjeno samo za ženske. Nadaljevanje tega predavanja bo vsako nedeljo nadaljnjo sredo. Tisti predavanji bo namreč cel ciklus, ki bo obsegal vse načinjajoča vprašanja o ustroju, delovanju in bolezni ženskega telesa. Prav je, da predavanju bodo lahko poslušali udeleženci radijske konference po silajnem zvočniku, ki je montiran v dvorani.

—lj Rjave usnjene rokavice je pozabil nekdo na novinarskem koncertu pri večerni blagalni v Uniji. Dobil ih v uredništvu »Slovenskega Naroda«.

—lj Miklavžev večer pri Tivku na Griču. Darila se sprejemajo. Začetek točno ob 8.

—lj Oblastna strelička družina v Ljubljani bo imela svoj redni občni zbor dan 7. t. m. ob 20. uri v hotelu Strukell. Na dnevnem redu so vzdaha vprašanja. Zato se občnega zobra lahko udeleži tudi strelički, ki niso plesalci članarine za celo tekoče leto in jo plačajo na občnem zboru.

—lj Poser! V končanju »Slovene večke posrednik od 8.—10. odstranjujem boleče kurje očesa in vratilne nohte, brez krvi in bolečin brezplado tistim, ki se niso še pedikirali. Ivan Dekanič, pedikir, kopaličje Sloane.

Praktično
Miklavžev darilo
je predvsem za domače, kateri se dobi v krasni izberi po značilen cenah
od Dm 350 do Dm 750 sri

RUDOLF SEVER, Martini trg 2
Odgovite si začelo!

—lj Miklavžev večer. Udrženja strojvodiv se vrši v četrtki dne 5. t. m. ob 19 v saloni gostilne »Keršič, Ljubljana VII. Darovi se sprejemajo vsaki dan od 8.—12. ter od 14.—18. Vstop vključen prost in brezplačen.

—lj Kisilna orodja kupite načeljivo pri Fr. P. Zajec, izprava optik, Ljubljana, Stari trg 9.

—lj Občni zbor Društva vseh vpokejenec se vrši v nedeljo 8. t. m. ob 10. uri v saloni — na dvorišču — pri Levu na Gospodskem cesti. To bo prvi občni zbor tega društva, ki naj združi vse vpokejence brez razlike poklica, ki ga je zavzemal ta ali oni v aktivni službi. To društvo bo imelo nalogo zastopati in braniti interese in pravice vseh vpokejenec ne glede na poklic. Društvo posameznih skupin, ki imajo namen podpiranja članov v življenju ali pa smrti, ostanejo tako, kakršna so. Udeležite se občnega zobra vsi in pristopite društvu ter ponnite: Le v slogu in združitvi je moč!

—lj Miklavžev večer bo jutri ob 19 v saloni pri Jerni na Sv. Petra cesti. Vabilo odrasle in otroke. Darila se izročajo od 16. dalje istotam.

Miklavževanje
SOKOLA I NA TABORU
v četrtek popoldne ob 4. uri za otroke,
zvečer ob 8. uri za odrasle.

Sokol Štuka
priredi dan 5. t. m. v saloni Reisinghausa
MIKLAVŽEV VEČER.
Nastop Miklavža ob 8. uri. Darila se sprejemajo od 3. popoldne v saloni.

Iz Celja

—c Starešinam J. A. D. »Triglavac! Medenji sestanek se vrši v soboto 7. decembra ob 20. uri v klubovi sobi Celjskega doma in sicer tokrat skupno z damami — Celjsko poverjeništvu.

—c Nocoj gestuje v Mestnem gledališču v Celju mariborsko Narodno gledališče z originalno in duhovito komedijo »Velika abeceda«. Cenj. občinstvo se napreča, naj zasede svoje prostoro do 30. ure, kar bo začetek točen v vstop med izvajanjem ni dovoljen. Vstopnice v knjigarni Gorčar & Leskovšek na Kralja Petra cesti.

—c Nasilen ponočnjak. Pred dnevi je bil arretiran na Ljubljanski cesti okrog 1. ure ajtura 45letni pedarski pomornik I. P. ki je močno vijen razgrajal po Ljubljanski cesti in pasantom grobil z odpitim nožem. Do izrezenja je bil spravljen v policjski zapor.

—c Neroden ključ. Pri čevljarskem mojstru Golobu v Gaberju je stanoval pred meseci neki I. V. ki pa se je nato preselil v Ljubljano. Pomornoma pa je V. odnesel ključ stanovanja s seboj in ga je pozabil plasati svojemu bivšemu gospodarju. Mojster Golob ga je večkrat opomnil, pa ni dobil ne ključa, ne odgovora. Zdaj je zadevo izročil policiji.

—c Najdena čepica. V Gaberju je bila na Mariborski cesti najdena pred dnevi pletenata volnena otroška čepica. Dobi se na policiji.

Spomenik prvemu kadilcu

Leta 1492 je odplul z ladjo »Santa Maria« mornar Rodriguez de Jerez iz mesta Ayamonte v južni Španiji na Atlantsko morje. Po dolgi vožnji v Novo Indijo, odnosno sedanje Ameriko, se je vrnil k svojem, ki so ostromeli, videč, da se mu kadi iz ust in nosa dim. Misliši so, da ga je obsečel hudič. Obvestili so domačega župnika, ta pa cerkevno inkvizicijo. Sam Torquemada se je zanimal za ta čuden primer obsenosti. Rodriguez so vključili v jecto in sedel je tako dolgo, da so se vrnili domov drugi mornarji, ki so se bili načili od Indijancev kaditi tobak. Šele tedaj se je zadeva pojavila in Rodriguez je izpostavljen.

Temu mornarju, ki je bil prvi kadilc v Evropi, postavi mesto Ayamonte spomenik. Osnutek je že izdelan in odobren, treba že zbrati samo še denar. Znaten prispevek je obljubila španska tobakačna režija, ki ima od kadilcev vsakega leto milijonske dohodek. Prav je, da prispeva tobakačna režija za spomenik prvemu kadilcu.

Shaw pomotoma izvijžgan

Med rokoborbo v londonskem klubu Stadion je prišlo te dni do tragedije dogodka, katerega objekt je bil slavni pisatelj Shaw. Shaw je sedel v prvi vrsti nasprotni prestolonaslednika. Občinstvo je videlo, kako je prestolonaslednikov pobočnik vstal, stopil k pisatelju in mu nekaj začepil. Shaw je odkimal z glavo. Občinstvo je tolmačilo njegovo gesto tako, da ni hotel pozdraviti prestolonaslednika, čeprav ga je njegov pobočnik posval, naj visokega dostojanstvenika poskrbi. Občinstvo je začelo zvijžgati in demonstrirati proti Shawu. Avtor boksarskega romana »Cashel« Byron profesionalce se je pa ironično smehtjal demonstracijam.

Sele po rokoborbi se je pojasnilo, da se je prestolonaslednikov pobočnik obrnil na Shawa s prošnjo, naj razdeli nagrade zmagovalcem v rokoborbi. Pisatelj je pa odkloplil to čast in dal prednost prestolonasledniku, češ, da gre ta čast njemu.

Ameriški humor

Chicago ni tako pokvarjeno mesto, kakor se splošno misli. Policija je našla samo dve lekarni, v katerih so prodajali strojne puške.

Na Kitajskem je zopet izbruhnila vojna, prvič po treh dneh. Staljci Italije se je izpremenilo v to, da ne bo ugovarjala pomorski raznorozličvi drugih držav.

Na Kitajskem vidi moč ženo redko pred poroko, v Ameriki pa po poroki.

Božične
kasete
Elida
spadajo na
prvo mesto
v seznamu
vseh daril

Marcel Proust

3

Seržant Diavolo*Roman*

Seveda mi bil njen trud zamen. Grajska gospa ji je zvestobo bogato poplačala. Tega mi pozabila in zato je izdaj prista, da se zahvali blivši mlinčanki.

Stopila je pred Magdaleno in jo glede. Zdela se je, da jo obhata groza. Vzdušna je:

— Ne mislite se, milostiva, prepričana sem, da bo vašega tripljenja kramu kneze.

— Kako je to mogoče, saj sem ob vse premoženje!

— Zalupam v vas bolj, nego vase in prepicana sem, da najdete kramu kavalirja, ki položi svoje bogastvo k vašim nogam.

— Motlite se, Roza. Strašno sem izmučena... Pa tudi starjam se že... Zato tudi občutujem, da sem takoj ne spomnito zapravila krasna leta svoje mladosti.

— Stimate se? ... Kako morete trdit kaj takega? — je ugovarjala Roza.

— Kaj niste še nikoli pogledali v zrcalo?

— Še nikoli niste bili tako lepi kakor zdaj... Tripljenje in obup blazi vaše potese. Vaša polit je postala zelo bleda in vase oči s sledovi tripljenja niso bile

še nikoli tako zgovorne... Boste videli... booste videli...

— O, da bi se res izpolnilo vaše prorokovanje, draga Roza! Toda bojim se, da se motite. V vaših letih vidi človek življenje še v najlepših barvah in venje v boodnosti. Toda meni se zdi vaša vera v bodočnost prazna iluzija. Imela sem vse, kar je potrebljeno za srečo. In to srečo sem izpustila iz rok. Zakaj? — — Ah, zakaj sem bila tako nespametna, da me je mogel ta Landry Vürf zapeljati? Zakaj sem verjela vsem njegovim besedam kakor evangeliju?

— Ker ste ga ljubili, — je dejala mlada komornica.

— Nočem več misliti nani, ker ga sovražim.

— Ne smete ga sovražiti, katin tudi on je prav za zrav žrtev podlega Ivana Kantemira.

— Ne imenujte več tega slaperja takoj, Saj veste, da ni bil Rus in da je igral z nami komedio. Spominjam se onega famoznega družbenega večera, ki ga je bil priredil v sročih salonih v aveniji du Bais-de-Boulogne, kjer smo klečplazili pred njim mislec, da bomu deležni njegovega bogastva.

Ta brezvestni Maxime de Frileuse je bil tako predren in samozavesten, da se je nam vsem rogal. Sel je celo tako daleč, da mi je vrgel v pijanosti kristalno čašo v hrbet in me ranil.

A jaz sem bila tako zasplopljena in

nepametna, da sem premagala svoje ogorčenje in vzklikanja:

— Knez, vi ste najočarljivejši mož na svetu!

Čim bolj je Maxime de Frileuse ravnal z nami kot s sužnji, tem bolj smo bili prepričani o njegovi moči. Samo enkrat se mi je menda posvetilo v glavi in vprašala sem tega lopova:

— Kaj pa moj denar — ga bom še kdaj videla?

Toda lopov mi prišel v zadrego. Nasmehnil se je, rekoč:

— Če se kolikaj bojite zanj, sem pripravljen takoj izplačati vam denar, katerega mi je zaupal baron Vürf. Bodite brez skrbi... Ne bo mi težko dobiti kapitali druge.

Ta izjava je zadoščala, da sem se pomirila. Obžalovala sem svojo nepremišljenos, rekoč:

— Oprostite, prosim, da sem vas žalila, dragi knez. Toda sem pomirjena.

In da mu dokazjem svoje zaupanje, sem mu segla v roko.

Ah, zakaj nisem takrat zadavila tega lopova, ki se je skrival pod krinko ruskega kneza, da zadosti svojih želj po osveti?

Maxime de Frileuse je delal zlo zavojlo zla. Maščeval se je ljudem naše

družbe zato, ker je bil vržen iz nje.

Rosamunda de Prefalice, znana pod imenom trdščina markiza, je prišla po njegovi krividi v norišnico. A jaz, Magdalena de Vaulnes, jaz, ki sem vsega kriva, sem prišla na beraško palico. Toda ta lopov naj se paži, da mi ne pride nikoli več pred oči! Vürf in on imata zdaj samo še pravico do mojega zanjevanja.

Zdaj se je, da se je mlada komornica ustrašila te grožnje. Hotela je malo potolažiti obupano gospo in zato je dejala:

— Razumem, da sovražite bivšega ravnatelja francosko-estonskega Kreiditnega zavoda, toda zakaj bi sovražili barona Landry Vürfa?

— Zakaj... vprašate?

— Da.

— Sovražim moža, ki je bil moj ljubček, zato, ker me je zapustil v največji nesreči. Drugi dan po izgubljeni bitki bi bil moral priti k meni in mi reči:

— Odpusti mi, Magdalena, kar sem storil... Toda ne boj se. Stal ti bom ob strani v najtežjih trenutkih prav takoj, kakor v trenutkih najine ljubezni. Zanesi se name, nikoli te ne zapustim.

Če bi me bil Landry takole potolažil, bi ga zdaj najbrž ne sovražila, kajti klub vsemu so vezale tega moža z mojim srcem in telesom tisočere tajne vezzi.

Oboževala sem njegovo moč... njegovo silo... in celo njegovo slabost...

Videla sem ga rada poslušnega in pro-

sečega na kolenih, njega, ki bi me bil lahko z enim udarcem svoje železne pesti ubil.

Zdaj je pa vse končano. Zdaj morem želeti temu Landry Vürfu samo nesrečo, ker je strahopete.

Mlada komornica se je ponovno zavzela za barona:

— Milostiva, saj dobro veste, da je Vürfa iskala policija... Tudi njega so obdolžili... Zato se je skril...

— Dovoli, dovoli. Ne govorite mi več o tej mučni aferi. Sicer je pa je prišla ura ločitve. Vlaka ne smete zamuditi, Roza.

— Ne, ne smem: — je jecljalo dekle solznični oči... Ze grem. Toda pred odhodom sem hotela milostivi povedati, da zapustim vse in se vrnem k nji, čim bo mogla znova najeti služinčad.

— Hvala! je vzklikanila Magdalena de Vaulnes globoko gnijena.

Saj je bila Roza v teh težkih trenutkih edina, ki jo je tolažila in bodrila.

— Hvala... in na svidenje, — je dejala nesrečna bankirjeva vdova in komornica v roku.

Obračal je čepico v roki, kakor bi ne vedel, kaj reči. Slednji je zbral ves svoj pogum in zajecjal:

Premijo Din 1,200.000 dobi pri nas kupljena srečka št. 98.354

Bankovno komanditno društvo

A. REIN I DRUG, ZAGREB

Preradovićev trg 5.

Gajeva 9.

Trg Kralja Tomislava 17.

NOSAL

prašek proti
NAHODU
Vas tako reši tega zla.
Din 10.— Proizvaja:
apoteke Mr. B. A. HOVEC,
109 L. Ljubljana

BREZPOSELNI!

Poslužite se najugodnejše prilike pletilnega stroja Walter, ki vam ga nudi F. KOS v Ljubljani, Židovska ul. 5, s popolnim posukom in najsigurnejšo eksistenco.

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih
Za odgovor znankoi - Na sprašanja brez znake ne
odgovarjam - Najmanjši oglas Din 5 -

Elektromotor-Dynamo
istosmerni tok, 220 Volt, 15 HP,
tvrdke Siemens Schuckert, proda
Joško Majaron v Borovnici. 2693

Pridno delke
vajeno vseh hišnih del, zna tudi
nekoliko kuhati, še službo. Na-
stojil lahko takoj. Ponudbe na
upravo lista pod Poštenska in
vesnica/2695.

Inventar
mehanične delavnice se kupi. Po-
nudbe na ogl. odd. »Slov. Naroda« pod Inventar. 2687

Žaluzije
leseni tekstilnih rolet (der-
nitki) rolet iz gradelna se d
be najcenej po tvrdki
PETER KOBAL
Kranj — Slovenija
Tel. interurb. 32

Srebne krone

vsakovrstno zlato, zlatnike kupuje
F. Čuden, Prešernova 1. 96/2

Frizerko in ondulerko

pojavljeno, z daljšo praksjo,
iščem pod ugodnimi pogoji. Po-
nudbe na: Salon Plieger, Sarajevo,
Kralja Petra 24. 2647

Vino opolo

zajamčeno pristno, za praznike
oziroma ves decembar, čez ulico
po Din 10.— brez mestne učitnine.
Din 7.50 v hotelu »Bellevue»,
tudi v sodičkih. Ne zamudite ugod-
ne prilike!

18 din likanje

moške ali damske oblike
majhitejte garderobo izliká, čisti,
pošije, tudi obrne

Budilke
počeni
L. Vilhar
urar
LJUBLJANA
Sv. Petra c. 36

PUH - PERJE R. MIKLAUC LJUBLJANA

Lovske puške

Hoberte, browning pištole, pištole za strašenje psov, lovskie in ribi-
ške potrebušine ima v zalogi: F. K. KAISER, puškar v Ljubljani
Kongresni trg 9.

Makulaturni papir leg à Din 4 — prodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Zahvala

Vam vsem, ki ste se kakorkoli spomnili naše ljube
rajne mame, gospe

IVANE LOGAR

in nam skušali olajšati našo brdkost, bodi izrečena
naša najtoplejša zahvala.

V Ljubljani, dne 4. decembra 1929.

ŽALUJOČI OSTALI.